

Verslag Landelijk leernetwerk Hooi op je vork

Datum: 31 mei 2023

Thema's :

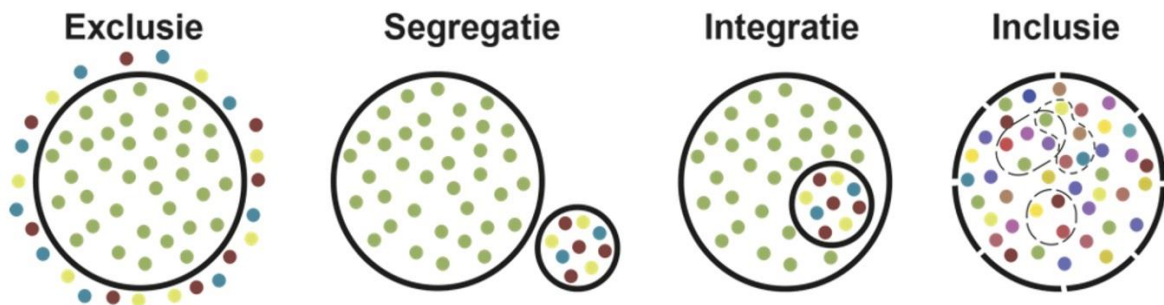
- Inclusie
- Hoe je mensen met NAH en hun naasten bij de methode Hooi op je vork kan betrekken

Inclusie (Inleiding Patty van Belle)

In de vorige bijeenkomst werd gesproken over mensen met NAH in de samenleving en is gevraagd ervaringen uit te wisselen en er meer over te horen. Patty is naast ontwikkelaar van Hooi op je vork voorzitter van Stichting Inclusie Nederland, die de Coalitie voor Inclusie faciliteert, (zie www.coalitievoorinclusie.nl)

Allereerst is de vraag wat inclusie eigenlijk is. Dit wordt verhelderd door de volgende twee plaatjes:

Inclusie; wat is dat eigenlijk?

Naar Unesco

Bij Exklusie worden bepaalde mensen buiten de samenleving gehouden

Bij Segregatie worden er aparte faciliteiten buiten de samenleving geregeld

Bij Integratie, zijn bepaalde mensen aparte voorzieningen in de samenleving

Bij Inclusie zijn alle mensen onderdeel van de samenleving, ieder met hun eigen talenten en bijdragen.

Een voorbeeld van toegankelijkheid bij een wedstrijd:

In het eerste plaatje doen bepaalde mensen niet mee, omdat ze het niet kunnen zien.

Bij het tweede plaatje zijn er aparte voorzieningen om ook te kunnen kijken. Als deze er niet zijn of er zijn er niet voldoende van, dan kunnen bepaalde mensen niet kijken.

Bij het derde plaatje is het zo ingericht dat iedereen kan kijken.

Mensen met NAH hebben voor hun lefsel een leven gekend waar zij vanzelfsprekend een onderdeel waren van de samenleving. Door hun hersenlefsel is dit soms anders geworden en kunnen zij hun plek in de samenleving niet goed vinden. Of omdat het te snel gaat, of omdat iets niet bereikbaar is, of als de prikkels snel te veel zijn en zo zijn er meer redenen.

Voorbeelden worden genoemd als;

- Een bewoner die bleek een sollicitatie bij Schiphol te hebben. Hij heeft forse geheugenproblemen. Aanvankelijk werd door professionals gedacht dat dit te hoog gegrepen zou zijn. Er is een talentcoach ingezet om deze man te ondersteunen en het is hem gelukt om te werken bij Schiphol.
- Een talentcoach kijkt naar interesses van mensen en probeert daarbij aansluiting te vinden. Bijv iemand die interesse heeft in planten, bij een tuincentrum gaan oriënteren.
- De vraag wordt gesteld of inclusie eigenlijk alleen gaat over mensen met een beperking maar van hoog nivo? Dit hoeft helemaal niet. Als de interesse duidelijk is en de ondersteuning kan gegeven worden, kan er veel meer dan je denkt.
- Soms moet ook de omgeving aangepast worden. Het is niet iets eenzijdigs, maar van iedereen!
- Het begint vaak klein en gericht op een gedeelde passie en gedeelde interesse.
- Een misvatting is dat een rol in de samenleving van de cliënt zelf is en niet iets van de professional. Echter vaak is ook hierbij ondersteuning nodig. Het gaat er dan om de cliënt te volgen en niet je eigen overtuigingen of normen in te zetten.
- Er zijn ook dilemma's: wat als een jong iemand met NAH op Tinder naar contact zoekt? Het is dat een professional eerst een vertrouwensrelatie met de cliënt heeft en dan kan uitleggen dat veiligheid belangrijk is en hoe dat bij Tinder kan werken. Dat vraagt om de juiste woorden en vraagt ook vaak veel tijd.
- Het is goed dat cliënten iets proberen, maar je moet ook uitkijken dat een cliënt niet te vaak faalt. Hier kunnen professionals ook ondersteuning in proberen te bieden.
- De vraag vanuit Hooi is: Kan ik je hierbij helpen en hoe?
- Elke woonvorm heeft zijn eigen manier en volgt zij eigen route. Zo is er een woning die de vragenlijst op de kamer van de cliënt legt, zodat hij er alvast over na kan denken en gaan zij er daarna over in gesprek. Vaak wordt dan niet genoemd dat er met Hooi op je vork gewerkt wordt. Dat is ook niet nodig.
- Ook het noteren van de antwoorden en reacties kan prima samen met de cliënt. Er is een organisatie die samen met de cliënt de dagrapportage schrijft, zodat het voor de cliënt geen verrassing is wat er in staat.
- Niet iedereen wil informatie met zijn netwerk delen.
- Soms staan ouders en brussen er onderling verschillend in.
- Bij dilemma's worden er ook soms ook externen bij gehaald. Bijv bij verslaving, omdat het wel veilig moet zijn niet alleen voor de bewoner zelf, maar ook voor zijn medebewoners. Hij moet begeleidbaar blijven.
- Onvoorspelbaar gedrag is ingewikkeld. Ook dit moet bespreekbaar en begeleidbaar zijn.

Betrekken van cliënt en naasten bij het werken met Hooi op je vork

(Inleiding Monique Spanenburg, teamleider van Ravenswaerd en werkt al 20 jaar met Hooi op je vork)

Monique geeft aan dat bij Laurens, een zorgorganisatie voor ouderen, in 2000 de afdeling Ravenswaerde hebben opgericht, speciaal voor mensen met NAH. Zij huren daar een eigen appartement, dat uitkomt in een gezamenlijke woonkamer met keuken. Alle (para)medische voorzieningen zijn extramuraal en zij hebben hun eigen huisarts.

Monique is toen gaan zoeken naar een methode, omdat de werkwijze binnen de organisatie niet aansloot bij de mensen met NAH. Zij is met Hooi op je vork gaan werken. Als een cliënt komt wonen, geeft zij aan dat het eerste jaar is van leren kennen op basis van gelijkwaardigheid. Zij gebruikt daar in eerste instantie de 12 leefgebieden voor en vraagt dit uit in verleden, nu en toekomst. Zo ontstaan doelen om zoveel mogelijk het normale leven vorm te geven. In dit eerste jaar is naast kennismaken ook het opbouwen van vertrouwen. 'We moeten samen uitzoeken wat je wil en nodig hebt en daarbij kan het ook weleens mis gaan.' Dit is uitgangspunt van het eerste jaar.

In de eerste jaren werd de gesprekken ook 'Hooien' genoemd en hadden de cliënten een eigen zorgmap in hun eigen appartement. Bij Ravenswaerde voelen mensen met NAH zich verbonden als in een familie en toch hebben zij ook ieder hun eigen leven. Er gebeurt veel voor de bewoner met NAH in het eerste jaar. Om die reden werken zij eerste met een basisplan en basisdoelen om dat steeds meer op maat en naar behoefte van de cliënt te maken.

Reacties:

- Het zou wel handig zijn om een soort handleiding/protocol/richtlijn te hebben hoe je Hooi op je vork introduceert als cliënten komen wonen/ overdag komen.
- Een organisatie begint met welkom heten, iets vertellen over de locatie en dan stellen zij de vraag aan de cliënt waar hij naar op zoek is. Vervolgens krijgt hij een rondleiding en daarna vragen zij aan de cliënt om zijn levensgeschiedenis op te schrijven voordat zij komen wonen, zodat er al enige beeldvorming is.
- Het ECD is in principe ook toegankelijk voor de cliënt, maar dit gebeurt nog niet in alle organisaties.
- Er zijn organisaties die het zorgplan uitprinten voor de cliënt en geven dit aan hem voorafgaand aan de zorgplanbespreking.
- Bij het zorgplan overleg is iedereen aanwezig; alle disciplines en de cliënt en de naasten. De cliënt voelt zich echt gehoord en gezien.
- Het meelesen van cliënten houdt professionals scherp is de ervaring van een andere organisatie. Cliënten geven ook zelf aan als bepaalde zaken in het zorgplan niet kloppen. Professionals denken beter na hoe zij iets opschrijven.
- Er is een andere organisaties waarimn de professionals naar de cliënt toeschrijven: bijv 'vandaag had je een moeilijke dag'. Ook een voorval wordt samen met de cliënt doorgesproken en samen opgeschreven.
- Sommige organisaties werken met een tablet en nemen dit mee naar de cliënt om samen te kunnen rapporteren. Dit wordt als heel waardevol ervaren. (Het is bij een WMO-controle goed gevallen en waardering voor geuit)